

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4382

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

925

P A T R I S T I C I

Editio.

- Pag. 17. referre.
 Pag. 18. abundare et esurire.
 eodem modo qui
 aut accipientibus.
 Pag. 19. diffusam intelligi.
 Filius ampliatus.

 Ampliatum ergo.
 expressisse.
 passus sit id est.
 repressit parricidiale.
 Pag. 20. ergo etiam et saluator.
 nobis licet.
 Pag. 21. depellens brachia.
 ad filium quæ.
 recipit.
 a summo cælo et terra.
 Pag. 22. natura potest.
 Pag. 23. non solum ullam.
 id est eorum qui scientiam
 et opera sublimia.
 diuidet cibum.

 in iis etiam.

Id demum observo, membranis Fragmenti *Evangeliorum* graecorum supra memorati averfis inscripta esse vetustissima pariter et difficulti manu Latina quaedam multum jam extrita, quorum initium: *Ad orandum abierte ne pluriſ — —*.

CCLXI. VI C. 8.

¹³⁴ Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. nunc 282. f. per duas columnas currente calamo exaratus, rubroque distinctus, sed

926

Codex.

- referri.
 abundare scio et esurire.
 eodem modo his qui.
 aut incipientibus.
 diffusam Neptali intellegi.
 Sequitur totus textus Benedictio-
 nis.
 Ampliatus ergo.
 expressum.
 passus sit designat in graeco.
 represserit paricidale.
 ergo etiam dominus et saluator.
 nobis si licet.
 Interjicit: et respuens.
 ad filium ea quae.
 accipit.
 a summo coeli et terrae.
 natura non potest.
 non solum nullam.
 id est qui in scientia et opere su-
 blimia.
 Addit verba Textus biblici usque
 ad verba:
Et praecepit eis.
in his diidis etiam.

fine mutilus complebitur varia *Opuscula Theologica*, quorum haec est indicatio: I. Caesarii Episcopi Arelatenfis Scriptoris Sec. VI. *Homiliae* numero XII. hoc titulo miniato: *Ammonio-nes Cesarij Episcopi Arelatenfis*. Earum initia. Primae: *Exhortatur nos sermo diuinus, ut credamus dum lucem habemus &c.* Se- cundae: *Quid salubritatis karissi- mi etiam in presenti conferant sanfte occupationes &c.* Tertiae: *Instruit nos atque hortatur sermo diuinus qualiter attingere debeamus &c.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4382

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

927

C O D I C E S

928

&c. Quartae: *Sicut a nobis dominus pro suscepti officii necessitate loquendi poscit officium &c.* Quintae: *Scimus quidem spiritualis militie cui nos mancipamus magnam esse in futuro remuneracionem &c.* Sextae: *Ad hoc ad illum locum conuenimus fratres, ut domino nostro vacare possimus &c.* Septimae: *Qui inter multos vitam agere constituant, aut cum grandi fructu &c.* Octavae: *Si quando terre operarius et ruris cultor agrum suum seminibus preparat &c.* Nonae: *Videte vocationem vestram karissimi, venire ad heremum summa perfectio est &c.* Decimae: *Ait quodam loco sermo diuinus. In diebus sollempnitatum vestiarum affligite animas vestras &c.* Homiliae hae X. in Bibl. PP. Lugdun. T. VI. a p. 656. *Eusebio Galliano Ep. tribuuntur; notatur tamen ad marginem: V. VI. IX. et X. Caesario adscribi.* Verum, cum idem omnium X. stilos fit, omnium autor *Monachus*, quem *Eusebium* fuisse non constat, constat autem fuisse *Caesarium*, et primo quidem *Lerinensem*, tum in *Insula prope Arelatem*, cuius etiam *Homil.* V. meminit, *Abbatem*, verius omnes X. ad hunc prae illo redeunt. Qua in sententia et Autores *Hist. lit. Galliae* T. III. in vita *Caesarii* esse video. Postiores II. *Homiliae* T. VIII. Bibl. PP. cit. p. 645. et 855. inter *Caesarianas* vigesima sexta et trigesima sexta sunt, incipiuntque, prior: *Inter reliquas beatitudines, quas in evangelio Dominus et saluator noster enumere-*

rare dignatus est &c. Altera: *Beatus ac venerabilis pater vester religiosa quidem humilitate sed prope indiscreta suggestione postulat &c.* Clausula nobis rubro adjecta est: *Explicit sermones Cesarij Episcopi Arelatensis Aput aliquos vero intitulantur Omelie Eusebij Emiseni.* Addi poterat et *Eucherii* et *Augustini*. Non negligendus erit Codex noster, quamvis recentior, illi, qui aliquando, quod optat *Historia liter. Galliae suprac. ad edenda Caesarii Opera omnia* animum adjecebit.

II. fol. 15. Sermo de Resurrectione Domini in Psal. Conuerti planum meum &c. et, *Nisi dominus edificauerit &c.* Incipit: *Dicit Glossa. Domus est populus Dei &c.* Ad calcem rubro: *Explicit sermo de resurrectione domini factus in Aula Collegij Wyenn.* Nisi fallor, *Henrici de Langenstein dicti de Hassia*, cuius Sermones complures ad Academicos habitu in *Austriae Bibliothecis* extant, ut testis est *Bern. Pezius in Dissert. Isag. ad T. I. Thes. Anecd.*

III. fol. 21. *Incipit liber de Amicitia Cassiodori.* Initium: *Quoniam diminute sunt veritates a filiis hominum &c.* Finis: *nisi eam enormitas eliminet reatus.* *Explicit liber Cassiodori de Amicitia uera.*

IV. fol. 30. *Incipit liber Cassiodori de Caritate seu Dilectione Dei.* Subditur: *Liber primus.* Initium: *Sicut precedentia docuerunt, amicitia vera non est &c.* Finis: *eterna*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4382

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

929

P A T R I S T I C I .

930

eterna et consummata glorie plenitudo. Deo gratias. Explicit liber Cassiodori de dilectione seu caritate dei. Opuscula haec duo, quae unum potius Tractatum constituant, jam Trithemius Scriptt. Eccl. n. 395. Petro Blesensi Archidiac. Bathoniensi Scriptori Sec. XII. tribuerat. Itaque recte Job. Garetius in Edit. Opp. Cassiodori, Rotom. 1679. f. ea praetermisit. Edidit vero primum sub Petri nomine Jac. Merlinus Paris. 1519. et post Job. Busaeum Petrus de Gussanvilla in Opp. omn. Petri Blesensis Paris. 1667. f. p. 497. unde collatione instituta didici, nostro in Codice transposita esse Opusculi I. Capita X. et XI. Opusculi II. Capita XX. et XXI. in unum confluisse, deesse praeterrea Capp. XIV — XVII. XXII. XXVI — XXVIII. XXXIV. et XXXVII.

V. fol. 50. *Incipit liber Cassiodori de anima. Prima verba: Cum iam suscepti operis optato fine gauderem &c. Mancus est, definitque in ea C. II. verba: quam longe subtiliorem aere et lucidiorem debemus aduertere — — . Extat integer in edit. cit. Garetii T. II. p. 627.*

VI. fol. 53. *Incipit liber beati Augustini de predestinatione divina. Initium: Cum sacrarum voluminibus literarum seu futurorum quid prophetico spiritu pronunciantibus &c. Finis: in ymam contumacie voraginem decidamus. Non est Augustini, neque Fulgentii Ruspensis, cui pariter suppositus fuit, imo eorum potius doctrinae*

Denis Codd. ms. theolog. Bibl. Palat.

contrarius et Cassiano favens, unde jam a Lovaniensibus rejectus, nunc in Append. T. X. Edit. Mauriana col. 50. legitur.

VII. fol. 58. *Incipit liber beati Augustini ad Dardanum de presentia dei. Incipit: Fateor me super (frater) dilectissime dardane &c. Finit: medicinam qua concedis et veniam. Liber hic epistolaris est in Edit. supracit. T. II. col. 678. Epistola CLXXXVII.*

VIII. fol. 64. *Incipit Augustinus contra quinque genera hostium. Initium: Debitor sum fratres fateor non necessitate sed quod uehemencius est caritate &c. Finis: qui credentes in se custodit in secula seculorum Amen. Opusculum hoc, quod Cod. CCXXII. mancum indicavimus, Augustino subpositum et a Maurianis in Append. T. VIII. p. 1. retrusum, integrum hic extat, et reddit alibi.*

IX. fol. 72. *Incipit liber dyalogi Sandi Gregorij pape, Liber primus. Initium: Quadam die nimis quorundam secularium tumulibus depresso &c. Libri IV. finis: si ante mortem deo hostia ipsi fuerimus. Integri, prout in editione Opp. Gregorii Mauriana Paris. 1705. T. II. col. 149. f. nec spernendae lectionis. Ad calcem adest Index.*

X. fol. 133. *Collectio quorundam Sermonum hac serie. Sermo de XII. partibus miserie et XII. partibus beatitudinis eterne. Ad religiosos. Init. Tristitia vestra uertetur in gaudium. Job. 16. Quia vero intentio christi fuit ad*

N n n

literam

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4382

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

931

C O D I C E S

932

literam &c. Sermo de septem artibus liberalibus moraliter et de quolibet sancto Doctore. Init. Beatus homo quem tu erudieris domine &c. Ps. Teste cottidiana experientia &c. Sermo de temptationum profectibus et defectibus. Init. Ductus est ihesus in desertum &c. Ad huius versiculi introductionem intelligendum est &c. Sermo de penitentia. Init. Penitenciam agite appropinquauit enim &c. Quia beatus Job. Baptista aduocans populum &c. Sermo de contritione seu in festo Magdalene. Init. Magna est velud mare &c. Beatus Gregorius super lucam dicit sic: Cogitanti mibi de marie penitentia &c. Tractatus breuis et utilis de remissione peccati per decem considerationes. Hunc quoque ad priora pertinere docet Initium: Notandum vero, quod in precedentibus habitum est de temptatione peccati et postea de penitencia et contritione peccati, restat nunc uidere breuiter &c. Omnes hi sermones ἀδεσπότοι, nulliusque momenti.

XI. fol. 158. Incipit prefacio in tractatum omeliarum sancti Bernhardi Abbatis de cena domini. Initium: Pascalibus dapibus esuriens saturari quicunque requiris &c. Initium Sermonis I. Ante diem festum pasche &c. Verbum patris filius dei, quod pro salute generis humani &c. Finis ultimi: Hoc premium uidelicet se ipsum nobis concedat christus. qui sine fine viuit et regnat per omnia secula seculorum Amen. Sunt sermones XV. extantque inter Opera Ber-

nardi edit. Mabillon. Paris. 1690. T. V. col. 597. sed apud nos alter divisi, multumque ab editis variantes, neque Bernardi, sed Ogerii sive Ogleri Abbatis Lucciani in Comitatu Montis Ferrati, Dioecesis Vercellensis Bernardo subparis, ut ex Cod. Stafardensi primus docuit Job. Bona Card. Cisterciensem fuisse colligit Mabillonius ex illo post medium Serm. X. nobis fol. 178. p. 2. Non enim alba cuculla, non alta tonsura, nec ampla corona. sed conscientia pura — monachum facit. Neque obstat illud sub finem Serm. XV. quod tamen nostro a Codice abest: Aduer te alloquor, Monache Benedicti, cum et Cistercienses Benedicti regulam profiteantur, et Carolus de Vijsch in Chronol. Monast. Cisterc. p. 360. diserte adfirmet Coenobium Luciediense a. 1123. fundatum huic Ordini fuisse. Locus luculentus Serm. XIII. de illibato B. M. V. conceptu nobis habetur fol. 184. p. 2.

XII. fol. 188. Incipit formula nouitorum et Capitula. Itaque horum praecedet Index. Opusculi nobis in Capita XX. divisi prima verba sunt: Si vis in spiritu proficere et hic esse &c. Ultima: nec ullam ei reuerentiam exhiberi. Author Bonaventura, cuius T. VII. Lugd. 1668. f. p. 619. extat sub titulo: De Institutione Novitiorum Pars Secunda, Capp. XIV.

XIII. fol. 191. p. 2. Incipiunt collationes profectuum Religiosorum. Initium: Primo considerare debes quare veneris, ad quid veniris

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4382

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

933

P A T R I S T I C I .

934

ris &c. Bonaventurae T. cit. p. 613. sub titulo: De Institutione Novitiorum Pars Prima. Capp. XLI. e quibus C. XV. item finis C. XL. et totum XLI. in Cod. nostro desideratur.

XIV. fol. 196. p. 2. *Incipit Profetus religiosorum. Initium: Collaciones meas quas exhortacione ad nouicios nostros &c. Iterum Bonaventurae T. cit. p. 557. ubi inscribitur: Liber primus de profetu Religiosorum. Exemplar nostrum hinc inde plenius est.*

XV. fol. 213. p. 2. *Incipit pro instructione morum et conuersatione perficienda tractatus qui intitulatur candidarius. Initium Indicis: Primus processus est inferuore nouiciatus &c. Opusculi ipsius: Profetus religiosi septem processibus distinguitur &c. Rursus Bonaventurae, cuius T. cit. p. 574. extat inscriptus: Liber secundus de Profetu Religiosorum.*

XVI. fol. 255. *Incipit Speculum (pro hac voce inducta positum Tractatus de professione) Monachorum. qui statum et professionem monachorum declarat euidenter prout patet intuenti. Praecedit Index hoc initio: Tractatus iste, qui est de professione monachorum. tres habet partes &c. Opusculum vero ipsum sic infit: Cum displiceat deo infidelis et stulta professio &c. Et desinit: qui autem requirunt dominum. animaduertunt omnia. Explicit tractatus sepe tractandus. Impressus habetur T. I. Thes. Anecd. Bern. Pezii P. 2. col. 565. hoc titulo: Johannis forte Gersenis Abbatis Li-*

ber aureus de Professione Monachorum Ord. S. Benedicti, erutus ex Bibl. Mellicensis Codd. Mss. Quatuor in hoc Coenobio suo, cuius Ornamentum fuit, invenit Codices Pezius, ut narrat in Disserit. Isag. p. 80. Tres nomen Johannis a prima manu praeferrunt, et horum quidem unus cum addito de Villa. Quartus nomine Fratris Wilhelmi Ordinis Predicatorum, qui etiam composuit summas virtutum et vitiorum, insignitus erat, sed seculi XV. manus Johannem Abbatem reposuerat. Meminit praeterea Codicis Benedictoburani pariter Wilhelmo faventis. Wilhelmus is est Peraldus Gallus Sec. XIII. Scriptor, cui, Quetifo teste T. I. Scripti. O. Praed. p. 134. non tantum multo plura Mspta Libellum nostrum tribuunt, sed ipsa etiam Editio Parisiis apud Job. Parvum 1512. 12. quae in Catal. Bibl. Reg. Paris. sub n. 7019. adnotatur. Ut adeo is, qui hic pro Johanne Gersene pugnare vellet, vix certiore fibi victoriam polliceri possit, ac illi, qui Libros de Imitatione Christi eidem adseratum ivere.

XVII. fol. 270. p. 2. *Collatio quedam facta per baccalarium in decretis ad professos. Incipit: Mutabo habitum et ad pugnandum vadam. II. Paralyp. 18. C. Venerandi domini mei et fratres in christo mibi perdilectissimi. Prelibati thematis verba mibi deseruire posse sunt &c. Agitur de Castimonia, animi demissione et Paupertate Religiosorum, finiturque: et sic omnibus*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4382

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

935

C O D I C E S

936

omnibus mutatis in melius ad regnum dei peruenire valeamus nobis prestare dignetur, qui trinus et unus regnat &c. Subscriptum: *Arnoldus Baccalarius in decretis traiectensis dyoceſis fecit banc collationem in bolandria ad peticionem cuiusdam Carthusiensis.* Vix erravero, si *Arnoldum* hunc dixerō *Arnoldum Gheiloven* sive *de Roterodamis*, Decretorum Doctorem et Canonicum Reg. † 1442. cuius Scripta vide sis in *Bibl. Belg. Foppenii* P. I. p. 102. et nostro Cod. DLXXXIX.

XVIII. fol. 272. *Incipit tractatus Stimulus amoris interpretatus. Primum Capitulum.* Initium: *Currite gentes undique et admiramini erga vos caritatem dei &c.* Mutilus in haec verba deficit: *nichil quantum in se est omitiens de contingentibus fideliter agat quidquid potest — —.* Est *Bonaventurae Opp.* T. VII. p. 192. duplii instructus *Prologo*, inque Partes tres sectus. Unde, quae hic habemus, potius Excerpta sunt.

In antica Codicis Theca legitur: *Hunc librum contulit monasterio beate marie virginis alias scotorum Wienne Honorabilis dominus Thomas de Weytra presbiter patav. dyoc. ut oremus deum pro eo et sibi coniunctis.*

CCLXII. VII. D. 17

²⁵⁵ Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 70. f. continet *Magni Felicis Ennodii patria Arelatensis*, ex Diacono S. Epiphanii

demum Episcopi *Ticinensis*, viri legationibus obitis clari, et vita functi anno Chr. 521. *Opuscula* partim prosa, partim versata oratione, quorum praecipuam editionem post *Andr. Schottum* debemus *Jac. Sirmondo Parisis* 1611. 8. unde in P. I. Opp. ejus omn. et in *Bibliothecae PP. Lugdun.* T. IX. p. 312. transfiere. Cum hac igitur Editione Codicem praesentem contendemus. Initium facit *Dicitio in Natali Laurentii Mediol. Episcopi*, quae absque inscriptione incipit: *Quousque me iners dissidentia intra angustum patitur penetrale delitescere.* Edit. *Sirm.* p. 461.

Fol. 2. *Dicitio Ennodii Diaconi*, quando Roma rediit. Initium: *Amica est homini ad genitale solum reuertenti semper ilaritas &c.* *Sirm.* p. 566.

Eod. p. 2. *Dicitio in Dedicatione Auditorii &c.* Initium: *Ut campus militem, mare nautas, fora caufidicum &c.* *Sirm.* p. 484.

Fol. 3. *Epistola ad Johannem.* Initium: *Cum salutem queris verbis in statione compositis &c.* *Sirm.* p. 1.

Eod. p. 2. *Epistola ad Florum.* Initium: *Noui me duram cepisse prouinciam &c.* *Sirm.* p. 3.

Eod. p. 2. *Epistola ad Faustum.* Initium: *Acta est causa desiderii mei &c.* *Sirm.* p. 4.

Fol. 4. *Epistola ad Eund.* Initium: *Magnifici (Anagnostici) fidem secutus &c.* *Sirm.* p. 7.

Eod. p. 2. *Praeceptum de Celulaniis.* Initium: *Nulli dubium est, hominem &c.* *Sirm.* p. 448.

Fol.